

Sætter du pris på os?

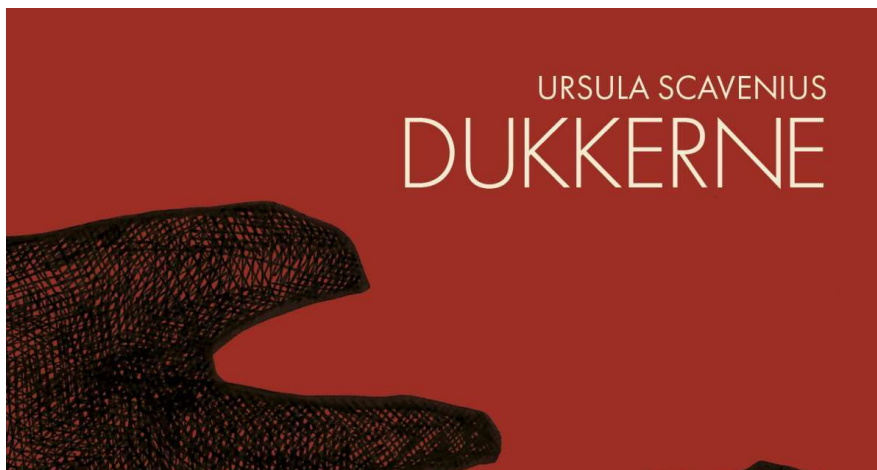
POV kan ikke udkomme uden støtte fra vores læsere. **Støt os**, hvis du vil sikre POV som uafhængigt medie for fri debat, borgerjournalistik og ekspertanalyser.

25 kr./md. →

50 kr./md. →

100 kr./md. →

POV. INTERNATIONAL
NYE STEMME, SYNSPUNKTER OG JOURNALISTIK - ONLINE HVER DAG - UGBREV HVER FREDAG

Ursula Scavenius' Dukkerne: Undtagelsestilstanden er blevet hverdag

Publiceret 14/02/2020 i Bøger/Kultur
af **Christine Lind Ditlevsen**

BØGER // ANMELDELSE – Er violiner udstødte, der synger for at bevare håbet? Er kælderens et sted, hvor man kan bevare sig selv? Er døde børn i en brønd de næste

Dukkerne er en samling på fire noveller, som er underlige, makabre og meget foruroligende. Novellen, der har navngivet samlingen, er den stærkeste. Den er et fremtidsscenario om en familie, der bor i en krigszone, og for hvem undtagelsestilstanden er blevet hverdag. En maskine med stort M kværner violinerne i skoven, og en tidligere skole er blevet til et center, hvor de fremmede bor.

“

Novellens sprog er Holocaustinficeret med høje mure,
en ødelæggelsesmaskine

Fortælleren Agnes bor med sin mor og far i et hus, der fremstår mere som en scene, hvor gulv og vindueskarme bruges lige så meget som møblerne. Søsteren Ella bor i kælderen og lever af æg og grøntsager, som Agnes kaster ned til hende. Hun stikker sin hånd op gennem et hul og får klippet negle. Før Ella flyttede i kælderen, arbejdede søstrene med at gøre håret lyst på dukker, som faren kom hjem med i store poser.

Et dekonstrueret hus

Novellens sprog er Holocaustinficeret med høje mure, en ødelæggelsesmaskine, skorstenene, mennesker, der brændes, aske, mørkt hår, der skal laves til lyst, violiner, som får klang af skrig, store bunker hår og en pose med guldplomberede tænder i.

“

Læseren bliver mange gange i tvivl om
protagonisterne lever, eller om de er minder, ånder
eller egentlig ønsketænkning

Det hele sejler og ryster, virkeligheden er højst ustabil. Huset og haven dekonstrueres konstant, det er muligt at kaste noget op gennem skorstenen, lemmen til kælderen smadres, så man kan se kælderrummet fra stueetagen, et dukkehus i menneskestørrelse står udenfor køkkenvinduet. I køkkenhaven gror grøntsagerne sammen. Det er som om huset og omgivelserne bliver ved med at være fremmede for beboerne:

”Det blæser ind ad det åbentstående køkkenvindue, lige ind i mine ører. Jeg kradser mig med neglene i mine ømme øregange. Ella sender en seddel op gennem røret i gulvet, og brevet efterlader en lille dyngede fluer på gulvet. Musikken stopper. Jeg hvisker: Bare vi får Ella op en dag. På sedlen står der: *Kære Agnes, jeg har fundet et akvarium. Der siver lidt vand ud af det. Jeg har bundet min fod fast til det.*”

Naboen Kurt, hvis kone og søn er døde, vasker gravsten og drikker vodka. Han er både oprørsleder og systemstøtte, totalt uforudsigelig og den eneste faste figur ud over familien. Selv begreber som godhed og ondskab flyder ud. *Dukkerne* sidder fast som en smukt makaber og dehumaniseret novelle længe efter, man er færdig med den.

Opgivelse og hukommelsestab

Novellerne *Mod Rusland*, *Notplads Hus* og *Kupé* har flugten som tema. Flugten fra skammen, historien, katastrofen og krigen. Verden er i Scavenius' hænder et oversvømmet, sammenstyrtet og nedbrudt sted, som mennesker flygter rundt i uden at kunne undslippe.

Den mindst katastroferamte novelle er *Mod Rusland*, hvor en fejlslagen ingeniør fra Ermelund i 1888 drømmer om at stikke af til Rusland, som er et slags urkulturland, hvor fyrrer forskellige sprog kan trives side om side.

Novellerne er befolket med defaitistiske protagonister. De lever under forfærdende vilkår, som de ønsker at ændre eller forlade men vilkårene, historien og traumerne flytter hele tiden med. Niels Madsen vil til Rusland, men får det bare ikke rigtigt gjort, Ella vil forsvinde, men forsvinder kun ned i kælderen og over til naboen.

URSULA SCAENIUS. PRESSEFOTO.

Læseren bliver mange gange i tvivl om protagonisterne lever, eller om de er minder, ånder eller egentlig ønsketænkning. Det vrirler med dødsymboler som kirker, kister og engle.

Opgivelsen er udbredt. Og det samme er hukommelsestabet. Historien er enten noget, man flygter fra eller har glemt. Fortælleren i *Notplashus* kan ikke huske længere end to uger tilbage og bliver hele tiden i tvivl om den mand, hun bor hos, er redningsmand eller fjende. Hun opdager midt i novellen, at hun er et barn!

Man bygger i *Dykkerne* en mur, som man straks næste dag forfærdes over og forsøger at rive ned. Man stikker ild til centeret og glemmer straks efter, at man selv er gerningsmænd. Manglende tryghed er et livsvilkår, viden og velfærd er døde.

Alle figenblade er brændt

Der lyser en sølvtråd af etisk og moralsk opløsning gennem hele novellesamlingen, og alle figenblade er brændt, mennesket kan ikke længere løbe fra sit ansvar for verdens ødelæggelse, hverken individuelt eller kollektivt.

Der er noget Verden af i går over novellesamlingen;
Zweigs smertefulde melankoli over en ødelagt verden.

Men også Unica Zürns vanvid, hvor lemmer og
kropsdele bliver til uhyggelige forvanskninger og
rester af menneskelighed

Novellerne lader, som om de har et plot, men handlinger sker ofte uafhængigt af hinanden og en egentlig udvikling finder ligesom sted bag om ryggen på fortællerne, som helst vil sidde samme sted hele tiden og betragte verden forfalde.

Man læser med en følelse af stigende paranoia, som viser sig – endnu værre end følelsen – at være begrundet. Tilværelsen er ond, og at man har forfølgelsesvanvid udelukker bestemt ikke, at der faktisk er nogen efter én.

Der er noget Verden af i går over novellesamlingen; Zweigs smertefulde melankoli over en ødelagt verden. Men også Unica Zürns vanvid, hvor lemmer og kropsdele bliver til uhyggelige forvanskninger og rester af menneskelighed. Inventaret er vildt; velkendte ting optræder forvanskede og i helt nye sammenhænge, den gode gamle verden er sprækket. Helt små ting fylder, mens krigen nævnes i en bisætning.

Dette er et univers, der maler alt frem med en grå, lavt syngende farve. Den er smitsom og altopslugende, selv en rumbil kan optræde, uden at læseren løfter et øjenbryn.

Det er dramatisk, hysterisk og suverænt skrevet frem og gør Scavenius til en forfatter, jeg vil holde øje med fremover.

Ursula Scavenius: Dukkerne

143 sider. 175 kr

Forlaget Basilisk

Illustration: Bogens forside.

**Modtag POV
Weekend, følg os**

eller støt vores arbejde

Modtag ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her
→

JA TAK, SEND MIG POV WEEKEND

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at støtte vores arbejde? Bliv frivilligt støttemedlem her
→

25 KR./MD. →

50 KR./MD. →

100 KR./MD. →

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

TAGS:

FORLAGET BASILISK

NOVELLER

URSULA SCAVENIUS

DU KAN MÅSKE OGSÅ VÆRE
INTERESSERET I FØLGENDE:

Penge på lommen:
Maggies og Kurts
korte, smertefulde
længsel

CHRISTINE LIND DITLEVSEN

SENESTE ARTIKLER

Christine Lind Ditlevsen (f. 1971) bor et sted, der er alt for småborgerligt til at blive afsløret her. Tæt på en sø. Forfatterens store interesse er - udover at bevare sit familieliv - at aflive hverdagen. Disse to interesser kan i nogen grad siges at være modstridende.

Top 5

- 1: Tekster med vinger
- 2: En helt tom by tidligt om morgenen
- 3: Farven turkis
- 4: At opdage nye mennesker, bøger, musik
- 5: Kyoto (en drink)

Med fredag lørdag søndag (2015) var Christine Lind Ditlevsen nomineret til Bogforums Debutantpris 2015 samt Læsernes Bogpris 2016.

Ugens overblik

POV WEEKEND samler hver fredag morgen ugens væsentligste debatindlæg, analyser, anmeldelser og essays i et skarpt ugebrev.

Det er selvfølgelig **HELT GRATIS** at modtage, og du kan uforpligtende tilmelde dig her →

Emailadresse

Fornavn